

Samen opleiden werkt!

Hoe kun je studenten van de opleiding Pedagogisch Werk op zo'n manier opleiden dat ze enthousiast eigenaar zijn van hun eigen onderwijs en dat hun vaardigheden beter aansluiten bij de praktijk? Het Albeda College Sociaal & Pedagogisch Werk en kinderopvangorganisatie Un1ek sloegen de handen ineen.

Albeda College Sociaal & Pedagogisch Werk en Un1ek Onderwijs en Opvang zijn al jaren partners in het opleiden van pedagogisch medewerkers van de toekomst. Beide organisaties hebben ontwikkeling en vakdeskundigheid hoog in het vaandel staan en wilden een meer aansprekende manier van opleiden, die beter aan zou sluiten bij de praktijk. Resultaat is de leerwerkplaats bij IKC Het Spectrum van Un1ek (kinderopvang en basisonderwijs), die in februari 2019 van start is gegaan. De 23 tweedejaars studenten van de Albedalocatie Vlaardingen lopen hier twee dagen stage en krijgen één dag les. De nieuwe aanpak houdt in dat studenten direct als professional worden benaderd. Ze krijgen veel verantwoordelijkheid en vertrouwen. En dat werkt...

Onderwijsleider van Albeda, Korine Gilj-amse, licht het succes toe: 'De mate waarin

de studenten verantwoordelijkheid nemen in het vergroten van hun eigen kwaliteit en deskundigheid is enorm toegenomen. Ze weten vaak precies wat ze willen leren en hebben nu al de beroepshouding van een derdejaars. Het kwartje valt eerder'. Als voorbeeld noemt Korine een discussie die ontstond over de voors en tegens van het inbakken van baby's. 'De groep ging aan het begin van het tweede jaar al op eigen initiatief in een diepe discussie. Dat maken we normaal gesproken niet mee met zulke jonge studenten.'

Hoe werkt het in de praktijk?

Een groepje studenten van de opleiding Pedagogisch Werk (niveau 3 en 4 bol, beroepsopleidende leerweg) van Albeda staat voor het verbeterbord (methode van Stichting Leerkracht, een organisatie die in het

leven is geroepen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren) in hun eigen lokaal in de leerwerkplaats. In het lokaal ernaast is groep drie aan het rekenen. De student die het bord leidt, neemt de klas mee in de doelen van die week en de acties die daarbij horen. Docent Anne Hokke fluistert de student een tip in het oor. 'Oh ja, jongens, vorige week hadden we besproken dat vaste pauzetijden niet werken, dus vandaag gaan jullie zelf in je leerteam kijken wanneer de energie eruit is.'

Na het verbeterbord gaat de lesgroep uiteen in vaste leerteams. De studenten werken in leerteams op basis van een door hen zelfgemaakte planning aan de lesinhoud van vijf weken. Het leerteam van studente Chanel trekt meteen hun jas aan. Zij beginnen vandaag met een bezoek aan de stagelocatie van Chanel. Een onderdeel van de lesinhoud deze vijf weken is de wet IKK. Chanel heeft

een collega die hier veel van weet. Samen met haar medestudenten gaat Chanel haar vandaag interviewen. Het leerteam van Noa wil de wet IKK verwerken tijdens een theorieles. Praktijkopleider Lisette van Vugt van Un1ek schuift bij hen aan om de theorie door te nemen. Lisette is, afwisselend met haar collega Marleen Smiet, een halve dag op de leerwerkplaats. Zij zorgen ervoor dat de lijntjes met de praktijk kort zijn en kunnen tijdens de begeleiding steeds vanuit de praktijk aansluiten bij wat er in de lessen gebeurt.

Ontwikkelen en cocreatie

Docent Anne Hokke is vanaf het begin betrokken geweest bij de ontwikkeling van de leerwerkplaats. 'Het vooraf schrijven van een nieuw leerplan is lastig als je nog niet kunt inschatten welke mogelijkheden de praktijk biedt.' In eerste instantie is de leerwerkplaats gestart door een aantal beroepsgerichte vakken van school één op één naar de leerwerkplaats te verplaatsen. Een week of vijf na de start van de leerwerkplaats, heeft docent Anne (na een pittige evaluatie met de studenten) samen met Un1ek en haar collega's van Albeda het roer omgegooid. Deze gezamenlijke ontwikkelingslag zorgde voor een programma dat het oorspronkelijke leerplan van de reguliere opleiding volgt, maar met meer autonomie voor student en praktijk. De studenten plannen nu in vaste leerteams de lesinhoud

Mbo-studenten van Albeda krijgen les in leerwerkplaats bij Un1ek

van vijf weken vooruit. Zij geven zelf aan wanneer en hoe ze een bepaalde leerinhoud willen verwerken. De oefenopdrachten die leiden naar het examen, zijn leidend gedurende het programma. De docenten en praktijkopleiders van Un1ek ondersteunen, faciliteren en bieden de kaders.

Aan het einde van de ochtend wisselt docent Anne (met een uur overlap voor de overdracht) af met haar Albeda-collega Christina Romeijn. Zij begeleidt in de middag een leerteam, dat een ontwikkelingsgerichte activiteit gaat aanbieden op een peutergroep. Van deze activiteit maken zij ook een filmpje, zodat reflectie meteen kan plaatsvinden.

Leren gaat meer vanzelf

Niet alleen de snellere ontwikkeling van de beroepsidentiteit van de student is de opbrengst van dit traject. Un1ek ziet vooral een voordeel in het investeren in de opleiding van eventueel toekomstig personeel. Miriam Weseman, hoofd Kwaliteit van Un1ek: 'Studenten maken nu al in een vroeg stadium van hun opleiding kennis met onze organisatie. We hopen natuurlijk dat ze daardoor straks ook voor een carrière bij Un1ek kiezen. Bovendien zien we dat de constante aanwezigheid van de studenten in de beroepspraktijk voor meer bewustzijn bij zittend personeel zorgt. Zij worden continu uitgedaagd om stil te staan bij de vraag waarom ze de dingen doen zoals ze die doen. Nog meer dan bij een reguliere stage.' Docent Christina vult aan: 'Voor Albeda heeft het met name gebracht dat we anders kijken naar de rol van de praktijk in het opleiden van onze studenten. Voorheen was het meer naast elkaar opleiden. Nu zoeken we steeds naar verbinding met de praktijk en autonomie voor de student.' En wat vinden de studenten zelf? Studente Britney geeft aan dat ze vooral heeft leren plannen en organiseren op de leerwerk-

plaats: 'Je moet wel, want anders kom je niet uit met je opdrachten.' Student Bibi vertelt dat het soms lijkt alsof ze minder leert dan dat ze op school zou hebben gedaan: 'Maar dat komt misschien omdat het leren meer vanzelf gaat hier.'

Toekomst

Docent Christina begint te glimmen als het over de toekomst gaat. 'Op dit moment vertalen we de werkwijze van de leerwerkplaats naar een blauwdruk voor de praktijkroute. Samen met Zadkine (een ander regionaal opleidingscentrum), Un1ek, Komkids en Kinderdam (alledrie organisaties voor kinderopvang) schrijven we een opleidingsplan waarbij studenten alleen nog de algemeen vormende vakken zoals Nederlands en rekenen op de locatie bij het regionaal opleidingscentrum (roc) krijgen. Met deze blauwdruk kunnen we straks op andere locaties makkelijk een leerwerkplaats starten. Het wiel hoeft niet opnieuw uitgevonden te worden. Zo zorgen we ervoor dat steeds meer studenten deze krachtige leerroute kunnen volgen.' ◀

Uitgangspunten blauwdruk praktijkroute:

- Autonomie in het opleidingstraject, in planning én in verwerkingsvorm, motiveert de student.
- Het is belangrijk dat studenten zich vanaf dag 1 verbonden voelen met de praktijkbiedende organisatie; als zij bejegend worden als toekomstige werknemer gaan zij zich daar ook naar gedragen.
- Zorg voor onderlinge taakafhanke-lijkheid in de klas, dit bereidt studenten voor op het samenwerken op de groep.